

Vztah ženy a muže podle bible

Cíl:

Na základě výroků z bible uvažovat o křesťanském pojetí ženy a muže a o pojetí jejich vzájemného vztahu. Prostřednictvím hrané diskuse si uvědomit rozmanitost biblických představ o vztazích žen a mužů.

Kapitoly:

Gender a náboženství, Gender a společnost

Pomůcky:

dvě kopie pracovního listu

Čas:

30 minut

Věk:

poslední ročníky základní školy a střední škola

Velikost skupiny:

běžně velká třída

Postup:

- 1) Třídu rozdělíme na dvě skupiny. Každé skupině přidělíme tvrzení, které mají obhajovat v následné diskusi. Jedna skupina bude pověřena obhajobou tvrzení: Podle bible si jsou muži a ženy rovni. Druhá skupina bude zastávat tvrzení: Podle bible si muži a ženy nejsou rovni, nýbrž muži jsou nadřazeni ženám.
- 2) Argumenty pro vedení diskuse by studující měli najít v bibli. Jako východisko lze použít výňatky uvedené v pracovním listu (každé skupině připravíme jednu kopii pracovního listu). V pokročilých třídách můžeme studující vyzvat, aby si v bibli sami našli argumenty, kterými podloží svá tvrzení. Samostatná práce s biblí může doplňovat nebo zcela nahrazovat použití pracovních listů.
- 3) Následně přejdeme k hrané diskusi. Každá skupina bude mít na začátku diskuse několikaminutový prostor pro představení svých stanovisek. Posléze budou mít skupiny možnost klást diskusním partnerům otázky a vysvětlovat vlastní názory. Moderování diskuse se můžeme ujmout my jako vyučující nebo jím můžeme pověřit jednoho žáka či jednu žákyni.
- 4) Po ukončení hrané diskuse necháme prostor k vyjádření názorů a pocitů. Případně diskutujeme o průběhu hrané debaty a o argumentech, které v ní byly použity.

Komentář:

Cílem aktivity je zamyslet se nad křesťanským ideálem vztahu mezi ženami a muži. Křesťanství, ačkoliv nemusí být naším osobním náboženstvím, stojí v základu evropské kultury a do velké míry ovlivňovalo a stále ovlivňuje hodnoty, které vyznáváme. Přitom však v rámci křesťanství existují často až protikladné výklady bible. Jedním z témat, které je interpretováno mnohdy protichůdně, je očekávání vůči ženám a mužům a vztahy žen a mužů. Rozdílné interpretace, z nichž každá má oporu v biblických textech, si studující sami mohou vytvořit. Dokážou tak lépe chápat bibli a na ní postavené náboženství jako společenský a kulturní produkt.

Pro snadnější práci s biblí lze využít některé internetové stránky (například www.biblenet.cz), které obsahují on-line vyhledávání různých biblických pasáží.

Aktivita je velmi jednoduchá na provedení, avšak náročná z hlediska naplnění jejích cílů. Jedná se o kontroverzní téma, které žáci/žákyně mohou vnímat velmi osobně. Je proto nutné zvážit, zda je třída na podobnou aktivitu dostatečně zralá. Na druhou stranu má tato aktivita řadu výhod oproti jiným aktivitám zabývajícím se náboženstvím a úžeji biblí. Jelikož jde o hranou diskusi, není nutné, aby studující prezentovali svůj osobní názor. Při rozdělování třídy do skupin však toto musíme mít na paměti – skupiny by měly být vytvořeny náhodně, měly by být heterogenní z hlediska náboženských postojů.

Pokud aktivita proběhla klidně a atmosféra je vlídná, doporučujeme na závěr diskuse provést se žákyněmi/žáky reflexi. Studující by měli dostat prostor pro zhodnocení svých pocitů v průběhu aktivity.

Obměnou a jistým rozšířením aktivity je, pokud vedle dvou diskutujících skupin vytvoříme třetí pozorovatelskou skupinu. Úkolem této skupiny je sledovat diskusi, zaznamenávat si její klíčové momenty a mapovat zapojení jednotlivých žáků a žákyň. V závěrečném shrnutí tato skupina vystoupí se svými pozorováními – shrne, jak podle ní diskuse probíhala, jaké argumenty v ní zaznívaly, jak logické argumenty to byly, nakolik diskutující dodržovali obecná pravidla, jaká byla frekvence, obsah i způsob zapojení dívek a chlapců atd. Účelem této pozorovatelské skupiny je nastavovat zrcadlo, a tím napomáhat zkvalitňování sociálních kompetencí jednotlivých žáků a žákyň.

K AKTIVITĚ „VZTAH ŽENY A MUŽE PODLE BIBLE“

1. Korintským 7,3: Muž ať prokazuje ženě, čím je jí povinen, a podobně i žena muži.
1. Korintským 7,10: Těm, kteří žijí v manželství, přikazuji – ne já, ale Pán – aby žena od muže neodcházela.
1. Korintským 11,7: Muž si nemá zahalovat hlavu, protože je obrazem a odleskem slávy Boží, kdežto žena je odleskem slávy mužovy.
1. Korintským 11,8: Vždyť muž není z ženy, nýbrž žena z muže.
1. Korintským 11,9: Muž přece nebyl stvořen pro ženu, ale žena pro muže.
1. Korintským 11,11: V Kristu ovšem není žena bez muže ani muž bez ženy.
1. Korintským 11,12: Vždyť jako je žena z muže, tak i muž skrze ženu – všechno pak je z Boha.
1. Korintským 7,1: Pokud jde o to, co jste psali: Je pro muže lépe, když žije bez ženy.
1. Korintským 7,27: Máš ženu? Nechtěj se s ní rozejít. Jsi bez ženy? Žádnou nehledej.
1. Korintským 11,3: Rád bych, abyste si uvědomili, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy muž a hlavou Krista je Bůh.
1. Korintským 14,34: Ženy nechtě ve shromáždění mlčí. Nedovoluje se jim, aby mluvily; mají se podřizovat, jak to říká i Zákon.
1. Petrova 3,7: Stejně i muži: když žijete se svými ženami, mějte pro ně porozumění, že jsou slabší; a prokazujte jim úctu, protože jsou spolu s vámi dědičkami daru života. Tak vašim modlitbám nebude nic překážet.
1. Timoteovi 2,13: Vždyť první byl stvořen Adam a pak Eva.
1. Timoteovi 2,14: A nebyl to také Adam, kdo byl oklamán, ale žena byla oklamána a dopustila se přestoupení.
- Deuteronomium 22,5: Žena na sebe nevezme, co patří muži, a muž neobleče, co nosí žena. Hospodin, tvůj Bůh, má v ohavnosti každého, kdo to činí.
- Deuteronomium 25,5: Když budou bydlet bratři spolu a jeden z nich zemře bez syna, nevdá se žena zemřelého jinam, za cizího muže. Vejde k ní její švagr a vezme si ji za ženu právem švagrovství.
- Efezským 5,33: A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu.
- Exodus 35,29: I přinášeli Izraelci dobrovolný dar Hospodinu, každý muž a žena, které pudilo srdce, dobrovolně přinášeli všechno potřebné k dílu, které skrze Mojžíše přikázal Hospodin vykonat.
- Genesis 2,25: Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se.
- Genesis 3,20: Člověk svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa) protože se stala matkou všech živých.
- Římanům 7,2: Vdaná žena je zákonem vázána k žijícímu manželovi; když však muž zemře, je zproštěna zákona manželství.

Zdroj: www.bible.net.cz.

Světcí a světice

Cíl:

Přemýšlet o tom, jaké charakteristiky měli ženy a muži, které katolická církev prohlásila za svaté. V náboženském a historickém kontextu uvažovat o tom, co společnost oceňuje na mužích a co na ženách.

Kapitoly:

Gender a náboženství, Gender a společnost

Pomůcky:

příběh jednoho světce či světice z pracovního listu pro každého žáka/žákyni či skupinu

Čas:

30 minut

Věk:

střední škola

Velikost skupiny:

spíše menší třída

Postup:

- 1) Pracovní list rozstříháme na jednotlivé oddíly, z nichž každý je věnován jedné světici či světcí. Oddíly rozdáme žákům/žákyním. Při samostatné práci rozdáme každé žákyni/žákovi jeden příběh (nevdí, pokud se budou opakovat). Při skupinové práci nejprve třídu rozdělíme na skupiny a každé skupině dáme jeden příběh.
- 2) Úkolem žáků/žákyní je přečíst si informace o příslušném světcí či světici a zamyslet se nad třemi otázkami. Otázky doporučujeme předem studujícím vysvětlit a nadepsat je na tabuli. Jedná se o následující otázky: a) Proč se daný člověk stal svatým? Jaký jeho/její čin byl pravděpodobně ten nejdůležitější pro svatořečení?, b) Jaké charakteristiky a podmínky daný člověk potřeboval k vykonání daného činu?, c) Jak je daný svatý/svatá hodnocen/a z dnešního pohledu? Jaké je společenské povědomí o něm/ní?
- 3) Následně žákyně/žáci představí své odpovědi na otázky. Zajímavé postřehy zapisujeme na tabuli. Dále navážeme diskusi. Diskuse se soustřeďuje zejména na rozdíly mezi světcí-muži a světice-ženami. Zajímá nás, zda svatořečení muži a ženy měli shodné či rozdílné charakteristiky, jak se lišily jejich životy, zda byli oceňováni za obdobné či rozdílné činy, atd. Při diskusi je důležité pamatovat na to, že aktivita primárně směřuje ke zvýšení genderové citlivosti. Náboženské aspekty proto chápeme jako vedlejší, „pouze“ jako kontext života daných osob a jejich následného svatořečení. Pokud diskuse zabíhá k výhradně náboženským oblastem, snažíme se ji odvádět zpět otázkami ke shodám a rozdílům mezi ženami-světice a muži-světcí.

Komentář:

Aktivita je poměrně náročná. Doporučujeme ji proto provádět pouze ve třídách, které jsou tolerantní, a to zejména nábožensky. Ačkoliv úkol slouží k podpoře genderové citlivosti, často se stává, že studující jsou natolik zaujati samotnými příběhy, že veškerou pozornost soustřeďují na náboženský rozměr úkolu. Aktivita může sklouznout k argumentaci odmítající či podporující katolickou církev. Na toto riziko je nutné si dát pozor.

Cílem aktivity je, aby žákyně a žáci uvažovali o genderové podstatě křesťanství. Křesťanství je silně patriarchálním náboženstvím (viz kapitola Gender a náboženství). Odlišné hodnocení ženských a mužských životů, rozdíly v požadavcích vůči ženám a mužům, kteří by se mohli stát společenskými vzory, atd. jsou toho projevem. Aby studující dokázali genderovou perspektivu uplatnit, je vhodné aktivitu zařadit až na závěr probíraného tématu.

Medailónky, které jsou uvedeny v pracovním listu, zachycují nejdůležitější momenty ze života osob, které byly později svatořečeny katolickou církví. Příběhy se nesnaží pokrýt všechny historické okolnosti, ale zdůraznit ty stránky životů světic a světců, které jsou všeobecně známé. Popisy vytvořili vyučující základních a středních škol. Je proto možné, že některé detaily nebudou z hlediska historie zcela přesné. To však neomezuje práci s nimi.

U starších žáků/žákyní lze aktivitu obměnit tak, že informace o životě svatořečených osob dohledávají sami studující. Tato varianta je náročnější na zdrojové prameny, s nimiž by žáci/žákyně měli pracovat. Současně se však do aktivity dostává další důležitá dimenze – výběr podstatných informací, který provádějí sami studující. Tento výběr přináší do výsledných portrétů určité zkrácení, které může mít svůj původ v genderových stereotypch. Na tuto stránku se snažíme v závěrečné diskusi studující upozornit.

K AKTIVITĚ „SVĚTCI A SVĚTICE“

Sv. Ludmila

Kněžna Ludmila byla babičkou svatého Václava a matka Spytihněva a Vratislava, českých vládců. Po Spytihněvově smrti se vlády ujal jeho mladší bratr Vratislav. Vratislav měl se svojí manželkou Drahomírou sedm dětí. Jedním z nich byl Václav, který se narodil kolem roku 907–908.

Po Vratislavě smrti v roce 921 byl Václav vychováván především babičkou Ludmilou. Drahomíra byla pověřena správou země. Tuto funkci měla zastávat do Václavovy plnoletosti, kdy se měl vládcem stát on.

Drahomíra byla dotčena rozhodnutím, že Ludmila bude mít na Václavovu výchovu velký vliv. Ludmila se proto vzdala poručnictví a přestěhovala se do Tetína. I tam se však Drahomíra obávala jejího vlivu. Nechala ji proto zabít svými vojáky. Ti ji v noci z 15. na 16. září zardousili závojem.

V místě Ludmiliny smrti Drahomíra založila chrám sv. Michala, který přestavěla z původně obytného stavení. Podle legendy byla jejím motivem snaha, aby případné zázraky nebyly přičítány Ludmile, ale právě svatému Michalovi.

Po nástupu na trůn nechal Václav převést Ludmiliny ostatky do Prahy, kde je uložil do chrámu sv. Jiří. Převoz ostatků byl součástí kanonizace a kněžna Ludmila se stala první českou světící.

Sv. Anežka

Anežka se narodila roku 1211 jako dcera krále Přemysla Otakara I. Ten chtěl sňatkem Anežky s některým z významných panovníků posílit své mocenské postavení. Již v útlém věku byla proto zaslíbena vévodovi do Polska. Později se měla stát chotí císaře Jindřicha VII., anglického krále Jindřicha III. či císaře Fridricha II.

Anežka byla vychovávána v třebeňském a doksanském klášteře. Pobyt v kláštorech ji velmi ovlivnil. Zsvětla svůj život ideálům sv. Františka. V roce 1234 se proto rozhodla vstoupit do kláštera klarisek v Praze na Františku. Ten původně sama založila. Při pobytu v klášteře již získala pověst světice. V roce 1238 se vzdala hodnosti abatyše.

Během svého života udržovala styky se sv. Klárou.

Zemřela v 80. letech 13. století za války braniborské. V roce 1874 byla prohlášena za blahoslavenou a roku 1989 byla svatořečena.

Sv. Zdislava

Zdislava se narodila jako první z pěti dětí pana Přibyslava z Křižanova a jeho ženy Sibyly kolem roku 1220. Rodina byla velice zbožná. Zdislavini rodiče spoluzakládali cisterciácký klášter a mariánský kostel ve Žďáru nad Sázavou. Žďárský kronikář napsal o panu Přibyslavovi, že byl zevnějškem voják a v srdci mnich. Po smrti Zdislavina otce se její matka uzavřela a zemřela téměř jako jeptiška poblíž žďárského kláštera.

Zdislava se ze tří sester provdala první – přibližně kolem roku 1240. Klášterní kronikář píše o jejím „čistém manželství a požehnaném mateřství“ s panem Havlem na panství v Jablonném a na hradě Lemberku v severních Čechách. Zmiňuje se také o její nevšední kráse, kterou dále podědila dcera Markéta. Zdislavina vlastní rodina byla rovněž velice zbožná. Byla považována za příklad křesťanských ctností.

Zdislava zemřela poměrně mladá v roce 1252. V Dalimilově kronice se o její smrti píše: „Pro ni trpícím veliká útěcha vzešla. Pět mrtvých Boží mocí křísila. Mnoho slepých osvětila, chromých a malomocných mnoho uzdravila, a nad jinými veliké divy činila.“

Zdislava byla blahorečena v Říme roku 1907 a svatořečena na Moravě papežem Janem Pavlem II. v roce 1995.

Sv. Václav

Václav se narodil v české panovnické rodině Vratislavovi a Drahomíře kolem roku 907–908. Vlady se ujal po smrti svého otce a několikaleté správě země jeho matkou v roce 924. Protože Drahomíra spravovala zemi pomocí intrik, Václav jí poručil, aby odešla do ústraní. Poté, co se ukázalo, že řada žalob byla lichých, ji povolal zpět na panovnický dvůr.

Na Václavově dvoře byli velmi důležití slovanští kněží. O významu, který Václav přičknul církvi, svědčí i to, že za své vlády dokončil v Praze kostel sv. Jiří a zahájil stavbu chrámu sv. Víta.

Je mu vytykáno, že platil německému králi 500 hřiven stříbra a 120 volů ročně. Dnes víme, že šlo o velice starý zvyk (hovoří o něm již Kosmas), který plnil funkci jakéhosi poplatku za mír.

Václav vládl přibližně 8 let. Následně došlo k politickému spiknutí a Václav byl zavražděn 28. září 929 (případně 935) ve Staré Boleslavi vlastním bratrem Boleslavem. Boleslav nechal na znamení úcty a příznání vlastní viny přenést Václavovo tělo do Prahy a uložit je v apsidě svatovítské rotundy.

Na začátku 11. století se začaly razit mince s obrazem Václava. Měl symbolizovat spojení české státnosti s mocnostmi nebeskými. V té době také vznikaly první svatováclavské písně. Václav se postupně stal ochráncem české země. Hlubší uctívání nastalo za vlády Karla IV., který postavil v chrámu sv. Víta kapli sv. Václava, kde uložil schránku s českou korunou.

Sv. Vojtěch

Vojtěch se narodil roku 956 jako potomek rodu Slavníkovců. 19. ledna 982 byl zvolen druhým pražským biskupem. Ze své funkce se vydal do Itálie, kde se seznámil s nejnámennějšími představiteli clunyjské formy (tzn. snaha o nápravu náboženského života). Reformátorské myšlenky přijal a nadšeně je začal uskutečňovat. Reakce na jeho snahu byla silně negativní. I přesto ve svých aktivitách pokračoval, čímž se stal pro některé skupiny obyvatelstva nepohodlným. Po delší době cítil, že jeho apoštolská práce nemá úspěch. Požádal proto papeže o zproštění svého úřadu.

Následně vstoupil v Itálii do benediktinského kláštera a stal se mnichem. Jako biskup vykonával různé misijní cesty. Jedna z jeho cest vedla mezi pohany do Pruska, kde byl roku 997 zavražděn. Jeho tělo vykoupil Boleslav Chrabrý a pochoval jej v Hvězdě. Odtud jej roku 1039 převezl kníže Břetislav do Prahy.

Sv. Jan Nepomucký

Pocházel z rodiny rychtáře v městečku Pomuku, které náleželo klášteru na úpatí Zelené hory. Jeho život byl s klášterem úzce spojen. Nejprve zastával pozici klerika – byl písařem arcibiskupa Jana Očka z Vlašimi. Později získal titul císařského notáře. Více než deset let byl farářem na Starém Městě pražském. Studoval práva a získal doktorát z církevního práva. Následně se stal generálním vikářem Jana z Jenštejna, který byl arcibiskupem.

Arcibiskup Jan (z Jenštejna) se dostal do sporu s králem Václavem IV. Král ho chtěl uvěznit, ale arcibiskupovi se podařilo utéci. Král proto nechal zatknout jeho tři úředníky a rytíře. Mezi nimi i Jana z Pomuku. Po zatčení byli mučeni, ale následně si král uvědomil, jaké důsledky by jeho konání mohlo mít pro jeho vládu, a propustil je. Jan z Pomuku však na následky mučení umíral. Král jej nechal svázat a hodit do Vltavy.

Podle legendy byl Jan z Pomuku mučen především proto, aby králi prozradil zpovědní tajemství královny. Jan z Pomuku však odmítl.

Sv. Prokop

Prokop žil v 11. století a byl knězem. Protože až do 12. století nebyl po kněžích požadován celibát, byl i Prokop ženatý a měl syna Nimrama. Později se stal mnichem a poustevníkem.

Jako poustevník se stal brzo známým. Přicházeli k němu lidé, kteří u něj hledali duchovní pomoc. Z těchto zástupů vznikla nedaleko Prokopovy poustevnické jeskyně mnišská osada. Ta byla roku 1032 přebudována na benediktinský klášter. Prokop se stal jeho opatem. Jeho význam spočíval mimo jiné v tom, že sloužil slovanské mše.

Prokop byl prvním kanonizovaným Čechem. Kanonizace se uskutečnila na Sázavě roku 1204.

O Prokopovi existuje pověst, která vypráví o jeho orbě s čertem. Orba měla symbolizovat sílu jeho ducha a přemáhání ďábla.

Jan Sarkandr

Jan Sarkandr se narodil 20. prosince 1576 ve Slezsku. Studoval teologii a v roce 1609 byl v Brně vysvěcen na kněze. Roku 1616 byl jmenován farářem v Holešově. Svoji pastorační činnost zde měl ztíženou vzbouřením protestantských stavů proti habsburské monarchii. V té době se odebral na pouť do Polska. Kvůli této cestě byl nařčen ze společenství s vojskem, které odtud následně přišlo na pomoc císaři. Po jeho návratu do Holešova podezření ještě zesílilo, neboť město bylo uchráněno od vojenského plení.

V důsledku toho nechal protestantský soudce Václav Bítovský Jana Sarkandra v Olomouci uvěznit a mučit. Žádal, aby vyradil, jaké měl informace od svých zpovědníků o přípravách vojenského vpádu na Moravu. Sarkandr však nic nevyradil.

Na následky mučení Jan Sarkandr zemřel ve vězení 17. března 1620. Legenda praví, že po jeho smrti se z jeho zuboženého, hnisajícího těla plného ran začala šířit příjemná vůně a bledost jeho pleti byla vystřídána svěží zdravou barvou.

11. září 1859 byl prohlášen za blahoslaveného mučedníka. 5. dubna 1993 byl zapsán do seznamu svatých.

Zdroj: Světcí a svěťice, Kouba, M., Šich, J., Mareček, P. (1995). Kanonizace blahoslaveného Jana Sarkandra a blahoslavené Zdislavy. Olomouc: Metropolitní kapitula u sv. Václava.

Bůh v našich představách

Cíl:

Přemýšlet o našich představách Boha. Uvědomovat si jejich kulturní podmíněnost, včetně genderových stereotypů.

Kapitoly:

Gender a náboženství, Gender a společnost

Pomůcky:

žádné

Čas:

30 minut

Věk:

střední škola

Velikost skupiny:

běžně velká třída

Postup:

- 1) Na úvod aktivity se žáky/žákyněmi krátce diskutujeme o tom, co si představí pod slovem Bůh. Nejběžnější vymezení vychází z křesťanství a rozlišuje tedy Boha otce, Boha syna – Ježíše Krista a Ducha svatého. Nejkonkrétnější popisy žáci/žákyně uvádějí obvykle o Ježíši Kristovi, který má lidskou podobu. Aktivitu proto dále stavíme na představě Ježíše Krista. U starších studujících však lze pracovat i s méně konkrétními představami Boha.
- 2) Třidu rozdělíme na několik částí. Každé z nich určíme, kterou skupinu obyvatelstva Země bude zastupovat. Doporučujeme pracovat s jednoznačnými skupinami, například současní Evropané, středověcí Evropané, černoši, indiáni, ženy, hippies atd. Úkolem žáků/žákyně je popsat Ježíše Krista při respektování specifického kontextu, který je vlastní dané skupině obyvatelstva – každá společnost si do představy Boha promítá pro sebe typické a klíčové charakteristiky.
- 3) Na tabuli nadepíšeme oblasti, v nichž by studující měli popisovat Ježíše Krista. Nejběžnějšími oblastmi jsou: fyzický vzhled, oblečení, vlastnosti, chování. Můžeme je libovolně doplňovat vlastními body.
- 4) Každá skupina si připraví vlastní společnou představu Ježíše Krista z pozice určitých obyvatel – například Ježíš-žena, černošský Ježíš, židovský Ježíš, středověký Ježíš atd. Následně skupiny prezentují své výsledky. Zapisujeme je na tabuli do nadepsaných oblastí.
- 5) Po ukončení prezentace začneme diskusi. Ta by se nejprve měla snažit odhalit shodné a rozdílné charakteristiky mezi jednotlivými představami. A dále by se měla soustředit na jejich vysvětlení. Během diskuse se snažíme opakovaně připomínat kulturní determinovanost představ, která v některých případech znamená genderovou stereotypnost.

Komentář:

Aktivita je poměrně náročná. Doporučujeme proto zadávat ji pouze ve třídách, u nichž jsme si jisti jistou náboženskou tolerancí a ochotou o náboženských tématech diskutovat. Pokud je aktivita provedena s žáky/žákyněmi, kteří jsou vnímaví a otevření, je velmi úspěšná.

Pro větší názornost můžeme zadání aktivity doplnit například myšlenkami řeckého filozofa Xenofanése. Ten zpochybňoval antropomorfní představy svých současníků o bozích. Mimo jiné říkal, že kdyby volí, koně či lvi mohli zhotovit sochy a obrazy svých bohů, dali by jim podobu volů, koní či lvů.

Stejně tak představy bohů v různých lidských kulturách odrážejí podmínky života v dané společnosti. Avšak pohled zevnitř dané kultury nás často vede k povyšování vlastních představ jako univerzálně platných. Takový centrismus se může snadno stát důvodem k neporozumění až nepřátelství vůči jiným kulturám.

Aktivita se netýká bezprostředně genderové problematiky. Učí však studující přemýšlet v kulturních a historických souvislostech, a tedy je připravuje na kritické přijímání témat, v nichž se projevují genderové stereotypy. Genderový rozměr můžeme do aktivity přímo začlenit tím, že studující pracují vedle představy Ježíše také s představou Pany Marie. V porovnání těchto dvou postav se genderová očekávání vyjevují velice zřetelně.

Z dosavadních zkušeností vybíráme některé popisy jako ilustraci výsledků skupinových prací.

Charakteristiky evropského Ježíše: světlá bledá pleť, vysoká štíhlá postava astenického typu, delší spíše světlejší vlasy, kratší vousy, mírné chování, chápavý, charismatický, antické roucho světlé barvy či světlá košile a plátěné kalhoty, páskové sandály...

Charakteristiky černošského Ježíše: černá pleť, atletická postava, krátké kudrnaté vlasy, bradka, barevně vyšívané roucho nebo jen bederní rouška, silnější vazba na přírodu, hudební talent...

Charakteristiky indiánského Ježíše: snědá pleť, dlouhé rovné vlasy, bez vousů, oblek z kůží nebo jen bederní rouška, náhrdelník či náramek z přírodních materiálů, silná vazba na přírodu...